

ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Structural Relation of Factors Effecting Trantformative Leadership of Secondary
Schools Administraters in The Northeastern

สุรต เนื่องชมพู

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์และเพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 933 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 267 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Path Analysis

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ดังต่อไปนี้ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

2. ปัจจัยเหตุทุกปัจจัยมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยมีอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมที่สำคัญต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ, การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล, 0.49, 0.65, 0.57 และ -0.21 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือการกระตุ้นทางปัญญา 0.82, การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล -0.21 อิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

(0.49) การสร้างแรงบันดาลใจ (0.65) และการกระตุ้นทางปัญญา (-0.26)

3. การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารมัธยมศึกษา ตามขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่กับภาวะผู้นำด้านความรู้ ทางวิชาการและการะผู้นำด้านความสามารถในการบริหาร ไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: โครงสร้าง,ความสัมพันธ์,ปัจจัย, ผู้นำการเปลี่ยนแปลง,ภาวะผู้นำ,การบริหาร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง และการแข่งขันสูง หน่วยงานต่างจะสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืนสามารถเอาชนะวิกฤตการณ์ด้านต่างๆที่เผชิญอยู่ได้ต้องอาศัยความทุ่มเท และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร ดังนั้นการจะนำพาองค์กรต่างๆให้เปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องใช้ศาสตร์การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management) โดยต้องมีผู้นำที่มีความสามารถในการบริหาร การเปลี่ยนแปลงที่จะทำให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย และในขณะเดียวกันผู้นำต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศนั้นก็คือการศึกษา กล่าวได้ว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership) เป็นแบบภาวะผู้นำที่ดี และเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันผลจากการวิจัยเชิงประจักษ์ และการฝึกอบรมพัฒนาภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงในทุกระดับในองค์กรของประเทศไทยต่างๆ จำนวนมาก พบว่าผู้บริหารหรือผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถทำให้เกิดประสิทธิผลของงาน และองค์การสูงขึ้น แม้ว่าสภาพการณ์ขององค์กรจะมีข้อจำกัดต่างๆเพียงใดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นหัวใจของนักวิชาการทางการบริหาร การศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ Yukl & Fleet (1992: 57) ได้เสนอว่าควรมีการพัฒนาผู้นำให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริงการบริหารการเปลี่ยนแปลงในองค์กรจะประสบความสำเร็จได้จะต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูงโดยต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งสามารถวางแผนกลยุทธ์ มลงการณ์ไกลไปสู่อนาคต และนำความเจริญมาสู่องค์กร มีภาวะผู้นำทางการศึกษาที่สามารถบริหารสถานศึกษาให้ทุกคนในชุมชนเรียนรู้ร่วมกันได้เป็นอย่างดีมีภาวะผู้นำเชิงตอบสนองที่สามารถตอบสนองแก้ไขปรับปรุงข้อมูลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ และภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรมที่เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนได้เป็นอย่างดีซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสามารถนำพาสถานศึกษาสู่เป้าหมายได้ในที่สุด

สำหรับการบริหารการเปลี่ยนแปลงบริบทสังคมไทย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นแบบภาวะผู้นำที่ดี และเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันบุญศรีพรหมมาพันธุ์ (2547: 90) กล่าวว่าผู้นำจะปฏิบัติงานได้ดีต้องมีปัจจัยในการดำเนินงานเพราะปัจจัยเป็นค่าที่สังเกตได้ซึ่งใช้วัดหรือสะท้อนลักษณะการดำเนินงาน เช่นเดียวกับ มานิต บุญประเสริฐ (2549: 78) กล่าวว่าภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลนั้นจำเป็นต้อง

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือมีการเปลี่ยนแปลงใน อุดมการณ์ที่เน้นความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (Visionary) มีการกระจายอำนาจหรือให้อำนาจผู้อื่น (Empowering) มีคุณธรรม (Moral Agents) และกระตุ้นผู้อื่นให้มีความเป็นผู้นำ สร้างแรงบันดาลใจในการทำงานของผู้ร่วมงานซึ่งภาวะผู้นำลักษณะนี้กำลังเป็นที่ต้องการอย่างยิ่งในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสับสนอย่างในปัจจุบันนี้ Bass(1985: 48) กล่าวว่าผู้บริหารหรือผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถทำให้เกิดประสิทธิผลของงาน และองค์การสูงขึ้นแม้ว่าสภาพการณ์ขององค์การจะมีข้อจำกัดต่างๆ เพียงใดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นที่สนใจของนักวิชาการทาง การบริหารทั้งในวงการธุรกิจอุตสาหกรรม การศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ Lunenburge & Onstein (2000: 56) กล่าวว่าการบริหารการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนจะประสบความสำเร็จได้จะต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูงโดยต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งสามารถวางแผนกลยุทธ์มองการณ์ไกลไปสู่อนาคต และนำความเจริญมาสู่สถานศึกษา มีภาวะผู้นำทางการศึกษาที่สามารถบริหารสถานศึกษาให้ทุกคนในชุมชนเรียนรู้ร่วมกันได้เป็นอย่างดีมีภาวะผู้นำเชิงตอบสนอง ที่สามารถตอบสนองแก้ไขปรับปรุงข้อมูลนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ และภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรมที่เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนได้เป็นอย่างดีซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสามารถนำพาสถานศึกษาสู่เป้าหมายได้ในที่สุด

การบริหารจัดการศึกษาหรือการบริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาของเด็กวัยรุ่นที่มีช่วงการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมตามโลกาภิวัตน์ ความจำเป็นที่จะให้ผู้บริหารที่มีศักยภาพการเป็นผู้บริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีทั้งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำการสร้างองค์การการเรียนรู้และสังคมการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงสนใจหรือศึกษาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาปัจจัยภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดทฤษฎีเป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน

มัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จาก
การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี

2.1 ปัจจัยด้านอิทธิพลอย่างมี
อุตมการณ์

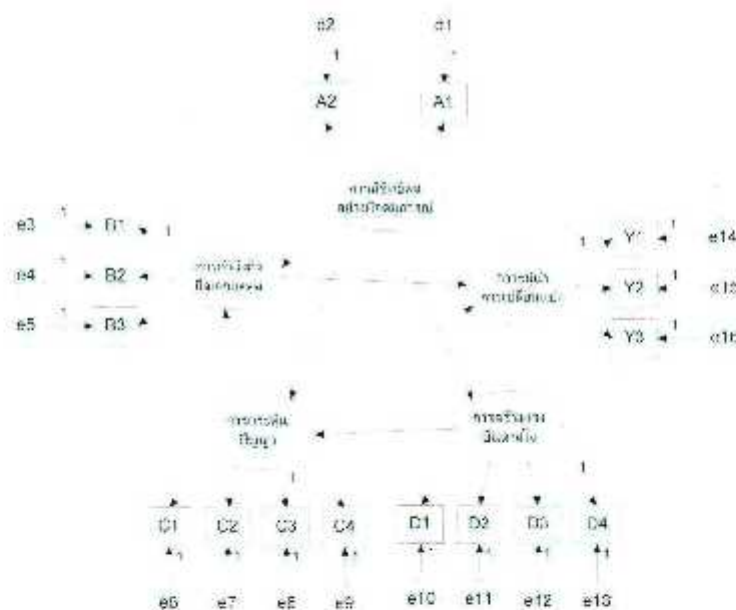
2.2 ปัจจัยด้านการคำนึงถึง
ปัจเจกบุคคล

2.3 ปัจจัยด้านการกระตุ้นปัญญา

2.4 ปัจจัยด้านการสร้างแรง

บันดาลใจTransformational Leadership

Chi-square = \chi^2_{df} = \chi^2_{sig} = \chi^2_{p}



ภาพที่ 20

โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ผู้บริหารที่ได้รับรางวัล
โรงเรียนพระราชทาน ปีการศึกษา 2551-2554
จำนวน 10 ราย โดยใช้กรอบแนวคิดการวิจัยที่

พัฒนาได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องในบทที่ 2 เป็นกรอบในการสัมภาษณ์
2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิง
ลึกทั้งหมดไปสรุปผลเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

ปัจจัยเพื่อสร้างกรอบแนวคิดเบื้องต้นและเครื่องมือในการวิจัย

3. สร้างกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำการบริหารเปลี่ยนแปลง

4. จัดทำร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารการเปลี่ยนแปลง

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยมีข้อความปัจจัยภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มี องค์ประกอบย่อยจำนวน 2 องค์ประกอบ คือ 1) วิสัยทัศน์ 2) หลักธรรมของผู้นำ

2. ปัจจัยด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลมีองค์ประกอบย่อยจำนวน 3 องค์ประกอบ คือ 1) การมีส่วนร่วม 2) ความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) การสื่อสาร

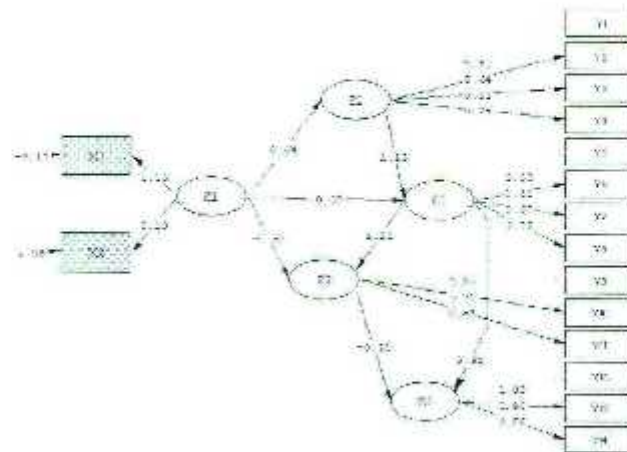
3. ปัจจัยด้านการกระตุ้นปัญญามีองค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบคือ

1) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2) การคิดแก้ปัญหา 3) การใช้ประสบการณ์ 4) การอยู่ร่วมงาน

4. ปัจจัยด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีองค์ประกอบย่อยจำนวน 4 องค์ประกอบ คือ 1) การเน้นการปฏิบัติ 2) การสร้างความเชื่อมั่น 3) เจตคติ 4) ค่านิยม

5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีองค์ประกอบย่อยจำนวน 3 องค์ประกอบคือ

1) ความเป็นผู้นำ
2) ความรู้ทางวิชาการ
3) ความสามารถในการบริหาร



ข้อค้นพบ

สรุปผลจากแผนภาพ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ของการหาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership) มีอิทธิพลต่อการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์, ด้านปัจเจกบุคคล, ด้านกระตุนปัญหาและด้านการสร้างแรงบันดาลใจ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 54.94 ค่าสัดส่วนไค-สแควร์ (ค่าองศาอิสระ) เท่ากับ 30 ค่า p-value เท่ากับ 0.00361 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโมเดลโครงสร้างสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Data) ไม่มากนัก แต่ผู้วิจัยได้พิจารณา ดัชนีตัวอื่นประกอบ ได้แก่ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูล ได้แก่ CFI = 0.99 , IFI = 0.99 , GFI = 0.97 ,

AGFI = 0.98 และพิจารณาดัชนีที่แสดงความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ได้แก่ ค่า RMF = 0.44 และค่า RMSEA = 0.056 ซึ่งการวิเคราะห์โมเดลแสดงองค์ประกอบเชิงยืนยัน ถือได้ว่า สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และจะเห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารมัธยมศึกษา ตามขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่กับภาวะผู้นำด้านความเป็นผู้นำ ภาวะผู้นำด้านความรู้ทางวิชาการ ภาวะผู้นำด้านความสามารถในการบริหาร ไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาภาค

ตระวันออกเฉียงเหนือเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ โดยกำหนดสมมติฐานการวิจัย คือ โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่แตกต่างกัน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 933 คน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 196 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 429 คน และผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 308 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 267 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นและปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์และติดตามจนได้แบบสอบถามคืนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำมาแปลผลตามเกณฑ์ 5 ระดับ คือ มีความเหมาะสมมากที่สุดถึงมี

ความเหมาะสมมาก มีความเหมาะสมปานกลาง มีความเหมาะสมน้อย และมีความเหมาะสมน้อยอย่างยิ่ง วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบและกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยที่ใช้ในการสร้างปัจจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square statistics) ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index: GFI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนแสดงระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องจากโมเดลก่อน และหลังปรับโมเดลกับฟังก์ชัน ความสอดคล้องก่อนปรับโมเดล ค่า GFI มีค่ามากกว่า 0.90 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดัชนีสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) ซึ่งนำ GFI มาปรับแก้และคำนึงถึงขนาดของตัวแปรและกลุ่มตัวอย่าง คำนี้อ้างอิงเดียวกับ GFI และค่า GFI และ AGFI มีค่าเท่ากับหรือเข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ซึ่ง Browne and Cudeck (1993) ได้อธิบายว่า ค่า RMSEA ที่น้อยกว่า .05 แสดงว่ามีความสอดคล้องสนิท (close fit) โดยค่าที่ใช้ได้และเกณฑ์ที่ถือว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับโมเดลมีค่าไม่เกิน .08 และนำผลการวิเคราะห์จากการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลมาคัดเลือกปัจจัยที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง คือ มีค่า factor loading มากกว่าหรือเท่ากับ 0.30

สำหรับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารมัธยมศึกษา ตามขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่กับภาวะผู้นำด้านความเป็นผู้นำ ไม่มีความแตกต่างกัน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารมัธยมศึกษา ตามขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่กับภาวะผู้นำด้านความรู้ทางวิชาการ ไม่มีความแตกต่างกันภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารมัธยมศึกษา ตามขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่กับภาวะผู้นำด้านความสามารถในการบริหาร ไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
2. ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่อธิบายระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative methods) ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนมัธยมศึกษา กับคุณภาพการจัดการศึกษา

แนวทางการปฏิบัติ

จากผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาวะของความเป็นผู้นำความรู้ทางวิชาการและความสามารถในการบริหารประกอบด้วยปัจจัย ตัวแปรต่างๆ 4 ด้าน คือ ด้านการอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ที่ประกอบด้วยการสร้างวิสัยทัศน์และด้านหลักการของผู้นำ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลที่ประกอบด้วยการมีส่วนร่วม ความแตกต่างระหว่างบุคคลและการติดต่อสื่อสาร ด้านการกระตุ้นปัญญา ที่ประกอบด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา ประสิทธิภาพและการอยู่ร่วมกัน ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ที่ประกอบด้วย การเน้นการปฏิบัติด้านการสร้างความเชื่อมั่น เจตคติและค่านิยม ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะประสบผลสำเร็จในการบริหารโรงเรียนและมุ่งเน้นสู่การเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สามารถให้ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างตนเองให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการพ.ศ.

2546. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.

กัลยาณี พรมทอง.(2546). ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในวิทยาลัยพลศึกษา สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การคิดเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : ชักเชอร์มิเดีย.

โกศิษฐ์ เปลรัตน์. (2552)การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จิรพัฒน์แจ่มนิล. (2552). การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.